

85-lecie szkoły im. Króla Bolesława Chrobrego

Data dodania: 2011-06-02 00:00:00

Link: <https://leczna.pl/aktualnosci/85-lecie-szkoly-im-krola-boleslawa-chrobrego>

1 czerwca odbyła się uroczysta gala z okazji 85-rocznicy szkoły im. Króla Bolesława Chrobrego w Łęcznej. Poprzedzona została pochodem młodzieży szkolnej ulicami miasta, a także wizytą samego króla Chrobrego u burmistrza Łęcznej.

[Galeria zdjęć z uroczystości](#)

"**Jedynka**", bo pod taką nazwą szkoła od lat funkcjonuje w środowisku, to najstarsza placówka w mieście, mająca piękną tradycję. W chwili obecnej pragniemy przybliżyć ją Państwu, ze szczególnym uwzględnieniem związku szkoły z jej patronem.

Szkoła im. Króla Bolesława Chrobrego posiada długą historię. Nie sposób jednak o niej mówić, nie wspominając o początkach oświaty w Łęcznej, które sięgają **1811r.**

Ówczesna szkoła mieściła się w kilku domach prywatnych. Na pierwszy budynek szkolny z prawdziwego zdarzenia przyszło łącznianom czekać do **1864r.** Został on zlokalizowany przy ulicy Lubelskiej, obecnie jest to skwer przy księgarni. Tu w jednej dużej sali lekcyjnej odbywała się nauka przez 61 lat.

Najważniejsza karta z kalendarza pochodzi z **11 października 1925 roku**. Funkcję kierownika szkoły sprawował wówczas Władysław Wójcik. Wtedy to 7-klasowej szkole powszechnej, wzniesionej w 1924 roku przy placu Kościuszki (obecnie jest tam siedziba Urzędu Miasta), nadano imię **Króla Bolesława Chrobrego** i przekazano ją do użytku publicznego „...w imię krzewienia oświaty w Odrodzonej Ojczyźnie”. Wybór imienia wiązał się z dziewięćsetną rocznicą koronacji Bolesława Chrobrego na pierwszego króla Polski. Uczniowie Szkoły Powszechnej im. Króla Bolesława Chrobrego aktywnie uczestniczyli w życiu szkoły. Działały drużyny harcerskie: męska im. Zawiszy Czarnego i żeńska im. Emilii Plater. We wspomnieniach jednej z długoletnich nauczycielek czytamy: „...Bardzo mi się podobała praca pozalekcyjna młodzieży i wychowawców. Na plan pierwszy wybijało się harcerstwo. Młodzież była takimi harcerzami, którym można było ufać i polegać na nich. Harcerza bez munduru poznawało się po jego zachowaniu i czynach”.

W prezentowanym okresie działały również w szkole: **Liga Morska i Kolonialna, Liga Obrony Powietrznej Państwa, szkolne koło teatralne, chór i zespół muzyczny**, którym opiekował się nauczyciel muzyki Filip Kalitka. Organizowano koła przedmiotowe np. dziennikarskie, na których pod opieką nauczycieli Stanisławy Gałęzyczanki i Władysława Skotnickiego uczniowie redagowali pisemko szkolne. Na zajęciach koła entomologicznego miłośnicy owadów zebrali bogatą kolekcję motyli z okolic Łęcznej, która niestety została zniszczona w czasie okupacji. Młodzi entomolodzy przeprowadzili również oryginalny eksperyment - założyli hodowlę jedwabników. Aby zdobyć przysmak larw jedwabników, wstawiali o 4 rano. Dzięki ich pasji szkoła wypracowała dodatkowe środki finansowe. Hodowlę jedwabników osobiście doglądał ówczesny kierownik szkoły Alfred Derza.

OKRES OKUPACJI HITLEROWSKIEJ

„Nie damy sobie oderwać ani rękawa, ani nawet guzika!”- krzyczał Alfred Derza kierownik szkoły im. Króla Bolesława Chrobrego do zebranych w dniu, w którym ogłoszono wejście wojsk niemieckich do Polski. Przemawiał, stojąc na drewnianym stole, który służył za mównicę.

Okres okupacji hitlerowskiej był szczególnie trudny do pracy w szkole z młodzieżą. Złożyły się na to następujące fakty:

- budynek szkolny zajęli hitlerowcy na własne potrzeby, a nauka odbywała się w domach prywatnych,
- sprzęt szkolny, pomoce naukowe i książki spalono,
- młodzież starsza, szczególnie pozamiejscowa uczęszczała do szkoły nieregularnie, ponieważ groziły jej łapanki i wywóz na roboty przymusowe do Niemiec,
- grupy klasowe liczyły od 70 do 80 uczniów,
- uczniowie ćwiczyli pisanie patykiem na twardej ziemi lub śniegu,
- za tablicę służyła zwykła dykta a kredę zastępowały kamienie wapienne wyszukiwane na polach,
- z protokołu Rady Pedagogicznej wynika, że rok szkolny 1939/ 40 rozpoczął się 14 listopada,
- naukę prowadzono w szkole z polecenia władz niemieckich,
- wśród nauczanych przedmiotów znalazł się język niemiecki, którego uczyli się uczniowie klas trzecich.

Pomimo zakazów okupanta, który pozwalał jedynie na naukę czytania, pisania i liczenia, w konspiracji realizowano programy nauczania z geografii i historii Polski, poznawano i opracowywano zakazane lektury z literatury polskiej. Uczniowie na lekcje przynosili książki a dla większej ostrożności na kolanach rozłożone mieli również robótki- uczniowie robili skarpetki, rękawiczki na drutach a dziewczynki haftowały. Zawsze, kiedy było słyhać kroki podkutych butów niemieckich pod oknami, szybko były chowane książki, a do ręki brano robótki – wspominała jedna z nauczycielek Stefania Pawlak. Funkcję kierownika szkoły sprawował wówczas Feliks Wójcicki.

Do nauczycieli uczących tajnie należeli:

- Wacław Jawoszek
- Natalia Jawoszek
-

Stanisława Gałęzyczanka

- Feliks Wójcicki
- Maria Wójcicka
- Kazimierz Hołowiński
- Stefania Pawlak

Wielu absolwentów Szkoły Powszechnej im Króla Bolesława Chrobrego brało czynny udział w walce z niemieckim okupantem.

Starzyński Zygmunt - uczeń i wychowanek pani Stanisławy Gałęzyczanki; w czasie II wojny światowej żołnierz generała S. Maczka odznaczony w 1945 roku Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari.

Iwanicki Jerzy- absolwent szkoły im. Króla Bolesława Chrobrego, w latach 1933- 36 pełnił funkcję drużynowego męskiej drużyny harcerskiej im. Zawiszy Czarnego. Za działalność dywersyjną został wywieziony do obozu w Oświęcimiu gdzie zginął. Ze wspomnień najbliższych wyłania się postać człowieka sympatycznego, lubianego i koleżeńskiego, dla którego ojczyzna „to była miłość największa”.

Włodarczyk Edwarda- łączniczka Armii Krajowej zginęła w obozie w Ravensbruck

Bracia Wójcicy - Bogdan, Mirosław i Zbigniew- żołnierze Armii Krajowej, zginęli, walcząc za ojczyznę.

Kalitka Filip - nauczyciel muzyki, opiekun chóru i zespołu muzycznego w Szkole Powszechnej im. Króla Bolesława Chrobrego. Został zamordowany w Katyniu w roku 1940 przez NKWD. W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany do armii polskiej, w której był podporucznikiem 8 Pułku Piechoty Legionów w Lublinie.

Dzięki pamiątkowej księdze prowadzonej przez Stefanię Pawlak udało nam się dotrzeć do nazwisk absolwentów szkoły, którzy zginęli w czasie II wojny światowej. Oto ich nazwiska:

- Konopko Ryszard
- Rożenek Bolesław
- Ośko Edward
- Osiński Robert
- Osiński Stefan
- Kuchciewicz Wiktor
- Kuchciewicz Stanisław
- Gutowska Janina
- Lipek Janina
- Kowalczyk Halina
- Wąłach Michał
- Wąłach Aleksander
- Wąłach Kazimierz
- Kućmiński Marian
- Kućmińska Lucyna
- Matys Aleksander
- Krajeński Waldemar
- Kowalczyk Konstancja
- Kowalczyk Aleksander
- Topolski Wincenty

- wszyscy mężczyźni i kobiety wyznania mojżeszowego

W **1952** roku kierownictwo szkoły powierzono jej długoletniej nauczycielce - **Stefanii Pawlak**.

Warunki do nauki, przy stale wzrastającej liczbie uczniów, z roku na rok stawały się coraz trudniejsze. Dla szesnastu oddziałów było tylko 5 sal lekcyjnych. Klasy liczyły do 35 do 50 uczniów. Lekcje odbywały się na trzy zmiany i trwały od 8 do 20. Z inicjatywy kierowniczkich szkoły i przy wsparciu Komitetu Rodzicielskiego pracującego w czynnie społecznym w **1954 roku oddano do użytku powiększony o dwa skrzydła i ganek budynek szkolny.**

Uczniowie pod czujnym, aczkolwiek przyjaznym i życzliwym okiem ówczesnych nauczycieli uczestniczyli w różnego rodzaju zajęciach rozwijających ich zainteresowania i pasje. I jak wzorem lat ubiegłych w szkole im. Króla Bolesława Chrobrego rozwijało się życie pozalekcyjne. Pod koniec lat 50 prężnie działała drużyna zuchów oraz kółko taneczne prowadzone przez jedną z nauczycielek.

Uczniowie udzielali się również w szkolnym zespole teatralnym (zdarzało się, że widzowie w niektórych sytuacjach oceniali ich grę wyżej niż aktorów zawodowych oglądanych w Lublinie), organizowali zabawy taneczne oraz wieczorki towarzyskie dla społeczeństwa.

Rok 1958 to kolejna ważna data w życiu łączyńskiej społeczności. To właśnie w tym roku powstał Komitet Budowy Szkoły, który podjął starania o wzniesienie nowego budynku szkolnego. Przewodniczącym Komitetu został pan Wacław Matysek.

Miejska Rada przydzieliła pod budowę część działki parafialnej, wymieniając ją na działkę na Pasterniku.

Czytając protokoły z prac Komitetu Budowy Szkoły, dowiadujemy się, iż powołano do życia Sekcję Imprezową (zdjęcie osób z SI) odpowiedzialną za organizację i przeprowadzenie różnego rodzaju imprez na terenie łączyńskiej np. sprzedaż lodów, loterie, kwesty, zabawy taneczne, z których środki finansowe zasilały konto Komitetu Budowy Szkoły.

Nie obyło się także bez trudności. W protokole z września 1958 roku czytamy, iż cyt.: „przewodniczący ubolewał, że praca komitetu nie poszła według uzgodnionego planu”. Przeszkodą okazały się żniwa oraz cyt.: „zanik zapachu u ludzi w zarządzie”. W 1961 roku Komitet Budowy Szkoły borykał się z trudnościami finansowymi.

Jednak już w protokole z dn. 20 sierpnia 1962 roku odnajdujemy zapis- cyt.: „naszym zadaniem jest dopilnowanie, aby 1 września wszystko było związane na ostatni guzik. Jest to uroczystość, na którą czekaliśmy tyle lat i musi ona wypaść imponująco”.

I tak też uroczystość przekazania szkoły uczniom została zapamiętana. We wspomnieniach Lucyny Aliny Sierpińskiej ówczesnej nauczycielki języka polskiego czytamy, iż w pierwszych dniach roku szkolnego 1962/ 63 zarówno nauczyciele, jak i uczniowie uczestniczyli w radosnej przeprowadzce do nowego gmachu. Ulicą szedł barwny korowód dzieci, młodzieży, dorosłych. Przenoszono pomoce naukowe, kwiaty, sprzęty. 12 października 1962 roku podczas oficjalnych uroczystości szkołę przekazano społeczności uczniowskiej jako **Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego z numerem 324.**

4 lata później – w **1966 roku** w związku z obchodami 1000- lecia Państwa Polskiego **szkole przywrócono imię Króla Bolesława Chrobrego nadane jej w 1925 roku.**

W nowym budynku, w nowych salach nauka była przyjemnością. W nowoczesnej pracowni fizyka z łatwością wchodziła do głowy.

Nauczycielka muzyki codziennie przed zajęciami, o godz. 7:45 „rozśpiewywała szkołę”. Uczniowie stali na parterze i wspólnie ćwiczyli śpiewanie różnych piosenek.

Dumą szkoły była również działka szkolna, którą opiekowała się nauczycielka biologii. Z całego powiatu zjeżdżali się nauczyciele, aby podziwiać nowatorstwo pracy. Do dziś uczniowie wspominają wspólne z nauczycielem pielęgnowanie grządek, na których rosły egzotyczne, jak na tamte czasy, warzywa: pory, selery, kabaczki, skorzonery. Po wakacjach uczniowie organizowali degustacje zdrowych, pysznych i pożywnych dań z uprawianych na działce warzyw.

Jak wynika ze wspomnień zapisanych w kronikach, do tradycji szkoły należała działalność chóru, drużyn harcerskich i zuchowych a także zespołów teatralnych i tanecznych, którymi z pasją i oddaniem opiekowali się uczący wówczas nauczyciele.

Lata sześćdziesiąte XX wieku narzuciły nową modę - stylonowy fartuszek z białym kołnierzykiem to obowiązkowy uniform uczniowski tamtych czasów.

W roku szkolnym 1972/ 73 funkcję dyrektora szkoły podstawowej pełnił pan Bogdan Michalik, zastępując na tym stanowisku Stefanię Pawlak.

Rok szkolny 1973/ 74 przyniósł kolejną zmianę- zaczęła funkcjonować Zbiorcza Szkoła Gminna. 1 stycznia 1973 roku jej dyrektorem został pan Henryk Korba, który pełnił tę funkcję do roku szkolnego 1975/ 76.

Natomiast w roku szkolnym 1975/ 76 stanowisko dyrektora objął Kazimierz Matys i piastował je do roku szkolnego 1981/ 82.

Mimo upływu lat i reorganizacji struktury szkolnictwa związek szkoły z królem Bolesławem Chrobrym trwał nieprzerwanie. Jest rok 1984. Nieistniejący już - ale z pewnością przez wiele osób pamiętany zakład - Przedsiębiorstwo Robót Górniczych w Łącznej ufundował Zbiorczej Szkole Gminnej - sztandar. Jego uroczyste nadanie odbyło się 1 czerwca.

Od 1 września 1984 roku Zbiorcza Szkoła Gminna zaczęła funkcjonować jako Szkoła Podstawowa im. Króla Bolesława Chrobrego, przejmując nie tylko imię patrona, ale i sztandar. Od roku szkolnego 1995/ 96 szkoła podstawowa weszła wraz z nowoutworzonym II Liceum Ogólnokształcącym w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 funkcjonującego do roku 2010.

Rok 1999 przyniósł decyzję o kolejnej zmianie w strukturze szkolnictwa. Uchwałą Rady Miejskiej nastąpiła likwidacja Szkoły Podstawowej nr 1 aż do całkowitego jej wygaśnięcia w roku szkolnym 2000/ 2001 i powołanie 3-letniego Gimnazjum nr 1, szkoły, której uczniami mamy zaszczyt się mienić.

3 marca 2001 roku w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Łącznej fetowano potrójną uroczystość:

- oddanie do użytku nowej sali sportowej powstałej z inicjatywy ówczesnego dyrektora pana Mariana Brzozowskiego pełniącego tę funkcję od roku szkolnego 198/83 do roku szkolnego 2006/ 2007 (zdjęcie)
- nadanie imienia kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz sztandaru II LO,
- oraz nadanie imienia Króla Bolesława Chrobrego i sztandaru Gimnazjum nr 1.

A jak wygląda kształcenie uczniów w czasach współczesnych? W murach naszej „jedyнки” nie tylko zdobywamy wiedzę i kształcimy umiejętności

Bawiąc się, pomagamy innym, organizując koncerty charytatywne np. na rzecz hospicjum Małego Księcia czy wspomagając uczniów z Wilkowa Dzięki nauczycielom – pasjonatom mamy szansę rozwijać zainteresowania i odkrywać w sobie talenty

Porównanie dzisiejszej szkoły im. Króla Bolesława Chrobrego i jej poprzedniczki sprzed 85 lat pokazuje, jak wiele zmian przez ten czas zaszło, jak bardzo zmienił się nasz sposób życia, myślenia, postrzegania rzeczywistości. Mamy o wiele większe możliwości pogłębiania wiedzy, korzystania z różnych źródeł informacji. Uczymy się w nowoczesnej, dobrze wyposażonej szkole, jakże różnej od tej sprzed 85 lat, kiedy się

wszystko zaczęło.

Przedstawione wyjątki z "Kroniki" świadczą niezbicie o długiej i barwnej historii naszej szkoły oraz stałości i wierności wobec raz obranego patrona. Trwałość tego związku świadczy o trafnie dokonanym przed laty wyborze imienia, które mimo upływu czasu, zawirowań historii, nigdy się nie zdewałoowało.

Jaka jest więc istota ponadczasowych wartości reprezentowanych przez króla Chrobrego? Oto te, które są pielęgnowane i przekazywane od 85 lat uczniom szkoły im. Króla Bolesława Chrobrego.

Tekst powstał na podstawie scenariusza uroczystości z okazji obchodów 85-lecia istnienia szkoły Króla Bolesława Chrobrego w Łęcznej.

Autorzy scenariusza:

Danuta Szycha

Anna Karwowska-Iwańczuk

Hanna Lipińska-Stopa.

Publikacja na stronie internetowej:

Ewa Piotrowska

DO POBRANIA

[gazeta_85_lat_gimnazjum_nr_1.pdf](#)

[pismo_od_krola.jpg](#)